

Podstawowym aktem prawnym od 01.05.2004r. regulującym zasady ochrony przyrody jest Ustawa o Ochronie Przyrody (Dz.U. nr 92, poz. 880 z 2004r. z późniejszymi zmianami).

WYKAZ ISTNIEJĄCYCH FORM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE BOGDANIEC NA PODSTAWIE PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY NA OKRES 2004-2013

Do istniejących form ochrony przyrody należą:

- rezerваты przyrody - 4; (o ogólnej pow. 90,34ha),
- park krajobrazowy - 1; (o ogólnej pow. 105,09 ha),
- obszary chronionego krajobrazu - 4;(o ogólnej pow. 9326,52ha),
- chronione gatunki roślin i zwierząt; (64 gat. – roślin, 35 gat. – zwierząt – o określonym stanowisku),
- pomniki przyrody -4;
- użytki ekologiczne -1; (o ogólnej pow. 15,81 ha),
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe - 1; (o ogólnej pow. 3768 ha),
- otulina PN „Ujście Warty” – (o ogólnej pow. 25,65ha).

Rezerваты przyrody

Na terenie Nadleśnictwa Bogdaniec znajdują się 4 uznane rezerваты przyrody: „Morenowy Las”, „Bogdanieckie Grądy”, „Bogdaniec III” i „Bogdanieckie Cisy”.

REZERWAT PRZYRODY „Morenowy Las” (zmiana nazwy Rezerwatu zarządzeniem nr 49 /2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 7 lipca 2011r.).

Zatwierdzony Zarządzeniem MLiPD z dn. 21.05.1974r. (MP nr 20 poz. 121 z 1974r.) w sprawie uznania za Rezerwat Przyrody.

Rezerwat „Morenowy Las” jest rezerwatem częściowym utworzonym w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu o charakterze grądu środkowoeuropejskiego i żyznej buczyny niżowej

Lokalizacja: Leśnictwo Motylewo oddziały: 257 a ; 258 a, b i. oddz. – pow. 21,05 ha

REZERWAT PRZYRODY „Bogdanieckie Grądy” (zmiana nazwy Rezerwatu zarządzeniem nr 39 /2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 7 lipca 2011r.).

Zatwierdzony Zarządzeniem MLiPD z dn. 21.05.1974r. (MP nr 20 poz. 121 z 1974r.) w sprawie uznania za Rezerwat Przyrody.

Rezerwat „Bogdanieckie grądy” jest rezerwatem częściowym utworzonym w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu o charakterze grądu środkowoeuropejskiego w stanie zbliżonym do naturalnego.

Lokalizacja: Leśnictwo Motylewo oddziały: 254 a, dr I; 255 a,b,c,d,f,g dr I., I oddz.; 256 a,b,c,d dr I., I oddz. – pow.39,94 ha

REZERWAT PRZYRODY „BOGDANIEC III”

Utworzony na mocy Zarządzenia Ministra OŚZNiL z dnia 11.12.1995r. (MP nr 2, z dnia 10.01.1996r.) w sprawie uznania za Rezerwat Przyrody.

Rezerwat „Bogdaniec III” jest rezerwatem częściowym utworzonym w celu zachowania typowego grądu z bukiem.

Lokalizacja: Leśnictwo Motylewo oddziały 2011; 202 h; 230 b, c, h; 231 a- pow. 10,84 ha

REZERWAT PRZYRODY „BOGDANIECKIE CISY”

Utworzony został Rozporządzeniem Wojewody Lubuskiego z dnia 03.03.2000r. (D.Urz. Województwa Lubuskiego nr 5, poz. 62) , w sprawie uznania za Rezerwat Przyrody.

Rezerwat „Bogdanieckie Cisy” jest rezerwatem częściowym utworzonym w celu zachowania jednej najliczniejszej w Polsce populacji cisa, rozwijającej się w środowisku lasu mieszanego.

Lokalizacja: Leśnictwo Lubno oddziały 273b,c; 274 a – pow. 20,34 ha.

Park krajobrazowy

PARK KRAJOWBRAZOWY „UJŚCIE WARTY”

Utworzony na podstawie Rozporządzenia nr 7 Wojewody gorzowskiego z dnia 18.12.1996r. (D.Urz. Woj.Gorzowskiego nr 1 , poz. 1).

Powierzchnia Parku na terenie Nadleśnictwa Bogdaniec wynosi 105,09 ha i obejmuje:

- w Obrębie Mosina oddziały: 296n, o, p, r, s, t, w, x, y, z, ax,bx,cx,dx; 297s,t,w,x,y; 298A(cały),
- w Obrębie Bogdaniec oddziały 283d,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o,p; 284f,g,h,i,j,k,l,m,n,o,p,r,s; 285j,k,l,mn,o.

Do walorów krajobrazowych i przyrodniczych Parku należą:

- olsy źródliskowe i łągi jesionowo-olszowe;
- łągi wierzbowe;
- zboczowe łągi wiązowe;
- grądy;
- torfowiska i trzcinowiska;
- zbiorowiska roślin kserotermicznych (sucho i ciepłolubne);
- zespoły roślin bagiennych i wodnych.

Obszar chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu (OCHK) obejmuje wyróżniające się krajobrazowo tereny różnych typach ekosystemu. Zagospodarowanie tych terenów powinno zapewnić stan względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych. Działalność gospodarcza na tych terenach podlega niewielkim ograniczeniom, polegającym głównie na:

- zakazie lokowania obiektów uciążliwych dla środowiska,
- zakazie stosowania niszczących form użytkowania przyrody,
- unikaniu intensyfikacji obecnych form użytkowania (np. melioracje, nawożenie, introdukowanie gatunków zwierząt) prowadzących do zubożenia składu gatunkowego,
- zakazie przekształceniu warunków siedliskowych.

Teren Nadleśnictwa Bogdaniec obejmuje 4 obszary chronionego krajobrazu:

OChK- 2 - Puszcza Barlinecka – obszar o pow. 26 837 ha – w zarządzie Nadleśnictwa Bogdaniec : Obręb Wysoka – pow. 1575,68 ha;

OChK- 3A - Lasy Witnicko-Dębieńskie – obszar o pow. 7904 ha – w zarządzie Nadleśnictwa Bogdaniec : Obręb Wysoka – pow. 626,06 ha
Obręb Mosina - pow. 3463,56 ha;

OChK- 3A - Lasy Witnicko-Dzieduszyckie – obszar o pow. 1803 ha - w zarządzie Nadleśnictwa Bogdaniec : Obręb Bogdaniec – pow. 1527,10 ha;

OChK- 5 - Gorzowsko-Krzyszczka Dolina Warty– obszar o pow. 16669 ha - w zarządzie Nadleśnictwa Bogdaniec : Obręb Bogdaniec – pow. 2134,12 ha.

Chronione gatunki roślin i zwierząt na terenie Nadleśnictwa Bogdaniec

Listę gatunków podlegających ochronie przedstawiają: Rozporządzenie MŚ z dnia 11 września 2001 r. w sprawie określenia listy gatunków roślin rodzimych dziko występujących objętych ochroną gatunkową ścisłą i częściową oraz zakazów właściwych dla tych gatunków i odstępstw od tych zakazów oraz Rozporządzenie MŚ z dnia 26 września 2001 r. w sprawie określenia listy gatunków zwierząt rodzimych dziko występujących objętych ochroną gatunkową ścisłą i częściową oraz zakazów właściwych dla tych gatunków i odstępstw od tych zakazów - na podstawie Ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody. **Od 01.05.2005r. obowiązuje Ustawa o Ochronie Przyrody.**

- **Flora.**

Określając listę gatunków roślin chronionych i rzadkich opierano się na terenowych pracach urzędzeniowych (BULiGL o/Gorzów Wlkp. 2003), inwentaryzacji szczegółowej do Programu (2003), Dokumentacji przyrodniczej do proponowanych rezerwatów „Czermieniowe trzęsawisko” „Przygielkowe Bagno” (Stańko Świebodzin 1997), waloryzacji przyrodniczej projektowanego użytku ekologicznego „Torfowisko Mosina” (Wołejko, Stańko, Jermaczek Świebodzin 2001), planów ochrony rezerwatów „Bogdaniec I,II,III” (Taxus S.A W-wa 2001, „Bogdanieckie Cisy” (Bieńkowski, Gorzów 2002), stwierdzono stanowiska chronionych rzadkich i cennych gatunków roślin.

Na terenie Obrębu Bogdaniec stwierdzono 54 taksonów grzybów i roślin chronionych oraz 17 gatunków rzadkich i zagrożonych; w Obrębie Wysoka 41taksonów grzybów i roślin chronionych oraz 8 gatunków rzadkich i zagrożonych; w Obrębie Mosina 64 taksonów grzybów i roślin chronionych oraz 13 gatunków rzadkich i zagrożonych.

Obręb Bogdaniec
Porosty
Gatunki pod ochroną ścisłą
Chrobotki <i>Cladina sp.</i>
Grzyby
Gatunki pod ochroną ścisłą
Sromotnik bezwstydy <i>Phallus impudicus</i>
Szmaciak gałęzisty <i>Sparassis crispa</i>
Gatunki pod ochroną częściową
Borowik szlachetny <i>Boletus edulis</i>
Czubajka czerwieniejąca <i>Macrolepiota procera</i>
Czubajka kania <i>Macrolepiota rhacodes</i>
Gaska niekształtna <i>Tricholoma portentosum</i>
Gaska zielonka <i>Tricholoma flavovirens</i>

Gołąbek jadalny <i>Russula vesca</i>
Gołąbek modrożółty <i>Russula cyanoxantha</i>
Gołąbek winny <i>Russula xerampelina</i>
Gorzak żółciowy <i>Tylopilus felleus</i>
Koźlarz babka <i>Leccinum scabrum</i>
Koźlarz czerwony <i>Leccinum aurantiacum</i>
Maślak sitarz <i>Suillus bovinus</i>
Maślak zwyczajny <i>Suillus luteus</i>
Maślak żółty <i>Suillus grevillei</i>
Muchomór czerwony <i>Amanita muscaria</i>
Muchomór sromotnikowy <i>Amanita phalloides</i>
Piaskowiec modrzak <i>Gyroporus cyanescens</i>
Pieprznik jadalny <i>Cantharellus cibarius</i>
Płachetka kołpakowata <i>Rozites caperata</i>
Podgrzybek brunatny <i>Xserocomus badius</i>
Podgrzybek zajęczek <i>Xerocomus subtomentosus</i>
Tęgoscór pospolity <i>Scleroderma citrinum</i>
Purchawka chropowata <i>Lycoperdon perlatum</i>
<u>Paprotniki</u>
<u>Gatunki pod ochroną ścisłą</u>
Paprotka zwyczajna <i>Polypodium vulgare</i>
Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>
<u>Rośliny nasienne</u>
<u>Gatunki pod ochroną ścisłą</u>
Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i>
Barwinek pospolity <i>Vinca minor</i>
Grażel żółty <i>Nuphar lutea</i>
Grzybienie białe <i>Nymphaea alba</i>

Śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i>
Rosiczka okrągłolistna <i>Drosera rotundifol</i>
Kruszczyk rdzawoczerwony <i>Epipactis atrorubens</i>
<u>Mszaki</u>
<u>Gatunki pod ochroną częściową</u>
Torfowce <i>Sphagnum sp.</i>
<i>Sphagnum magellanicum</i>
<i>Sphagnum fuscum</i>
<i>Sphagnum rubellum</i>
<i>Sphagnum fallax</i>
<i>Sphagnum cuspidatum</i>
Drabik drzewkowaty <i>Climacium dendroides</i>
Rokietnik pospolity <i>Pleurozium schreberi</i>
Modrzaczek siny <i>Leucobryum glaucum,</i>
Płonnik jałowcowaty <i>Polytrichum juniperinum</i>
<u>Rośliny nasienne</u>
<u>Gatunki pod ochroną częściową</u>
Cis pospolity <i>Taxus baccata</i>
Porzeczka czarna <i>Ribes nigrum</i>
Kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i>
Bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i>
Bobrek trójlistkowy <u><i>Menyanthes trifoliata</i></u>
Konwalia majowa <u><i>Convallaria majalis</i></u>
Kocanki piaskowe <u><i>Helichrysum arenarium</i></u>
Marzanka wonna <i>Galium odoratum</i>
Przylaszczka pospolita Hepatica nobilis
Rzadkie, zagrożone i cenne rośliny naczyniowe regionu
Bagnica torfowa <u><i>Scheuchzeria palustris</i></u>
Czermień błotna <u><i>Calla palustris</i></u>
Modrzewnica zwyczajna <u><i>Andromeda polifolia</i></u>

Przygielka biała <i>Rhynchospora alba</i>
Wełnianka pochwowata <i>Eriophorum vaginatum</i>
Wełnianka wąskolistna <i>Eriophorum angustifolium</i>
Żurawina błotna <i>Oxycoccus palustris</i>
Wąkrota zwyczajna <i>Hydrocotyle vulgaris</i>
Pięciornik błotny <i>Potentilla palustris</i>
Zachyłka trójkątna <i>Gymnocarpium dryopteris</i>
Turzyca dzubkowata <i>Carex rostrata</i>
Turzyca bagienna <i>Carex limosa</i>
Turzyca sina <i>Carex canescens</i>
Perłówka jednokwiatowa <i>Melica uniflora</i>
Czartawa pospolita <i>Circaea lutetiana</i>
Zerwa kłosowa <i>Phyteuma spicatum</i>
Mahonia pospolita <i>Mahonia aquifolium</i>
Obwód Wysoka
Porosty
Gatunki podlegające ochronie ścisłej
Chrobotki <i>Cladina sp.</i>
Grzyby
Gatunki podlegające ochronie ścisłej
Szmaciak gałęzisty <i>Sparassis crispa</i>
Gatunki pod ochroną częściową
Borowik szlachetny <i>Boletus edulis</i>
Czubajka czerwieniejąca <i>Macrolepiota procera</i>
Czubajka kania <i>Macrolepiota rhacodes</i>
Gąska niekształtna <i>Tricholoma portentosum</i>
Gąska zielonka <i>Tricholoma flavovirens</i>
Gołąbek jadalny <i>Russula vesca</i>
Gołąbek modrożółty <i>Russula cyanoxantha</i>

Gołąbek winny <i>Russula xerampelina</i>
Gorczak żółciowy <i>Tylopilus felleus</i>
Koźlarz babka <i>Leccinum scabrum</i>
Koźlarz czerwony <i>Leccinum aurantiacum</i>
Maślak sitarz <i>Suillus bovinus</i>
Maślak zwyczajny <i>Suillus luteus</i>
Maślak żółty <i>Suillus grevillei</i>
Muchomór czerwony <i>Amanita muscaria</i>
Muchomór sromotnikowy <i>Amanita phalloides</i>
Piaskowiec modrzak <i>Gyroporus cyanescens</i>
Pieprznik jadalny <i>Cantharellus cibarius</i>
Płachetka kołpakowata <i>Rozites caperata</i>
Podgrzybek brunatny <i>Xserocomus badius</i>
Podgrzybek zajęczek <i>Xerocomus subtomentosus</i>
Tęgoscór pospolity <i>Scleroderma citrinum</i>
Purchawka chropowata <i>Lycoperdon perlatum</i>
<u>Paprotniki</u>
<u>Gatunki pod ochroną ścisłą</u>
Paprotka zwyczajna <i>Polypodium vulgare</i>
Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>
<u>Rośliny nasienne</u>
<u>Gatunki pod ochroną ścisłą</u>
Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i>
Barwinek pospolity <i>Vinca minor</i>
Grażel żółty <i>Nuphar lutea</i>
Grzybienie białe <i>Nymphaea alba</i>
<u>Mszaki</u>
<u>Gatunki pod ochroną częściową</u>
Torfowce <i>Sphagnum sp.</i>

Rokietnik pospolity <i>Pleurozium schreberi</i>
Płonnik pospolity <i>Polytrichum commune</i> ,
<u>Rośliny nasienne</u>
<u>Gatunki pod ochroną częściową</u>
Cis pospolity <i>Taxus baccata</i>
Porzeczka czarna <i>Ribes nigrum</i>
Kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i>
Bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i>
Konwalia majowa <i>Convallaria majalis</i>
Kocanki piaskowe <i>Helichrysum arenarium</i>
Marzanka wonna <i>Galium odoratum</i>
Rzadkie, zagrożone i cenne rośliny naczyniowe regionu
Czermień błotna <i>Calla palustris</i>
Wełnianka pochwowata <i>Eriophorum vaginatum</i>
Wełnianka wąskolistna <i>Eriophorum angustifolium</i>
Żurawina błotna <i>Oxycoccus palustris</i>
Czworolist pospolity <i>Paris quadrifolia</i>
Kosaciec żółty <i>Iris pseudacorus</i>
Psianka słodkogórz <i>Solanum dulcamara</i>
Szczyr trwały <i>Mercurialis perennis</i>
<u>Obwód Mosina</u>
<u>Porosty</u>
<u>Gatunki pod ochroną ścisłą</u>
Chrobotki <i>Cladina sp.</i>
<u>Grzyby</u>
<u>Gatunki pod ochroną ścisłą</u>
Sromotnik bezwstydnny <i>Phallus impudicus</i>
Szmaciak gałęzisty <i>Sparassis crispa</i>
<u>Gatunki pod ochroną częściową</u>
Borowik szlachetny <i>Boletus edulis</i>

Czubajka czerwieniejąca <i>Macrolepiota procera</i>
Czubajka kania <i>Macrolepiota rhacodes</i>
Gąska niekształtna <i>Tricholoma portentosum</i>
Gąska zielonka <i>Tricholoma flavovirens</i>
Gołąbek jadalny <i>Russula vesca</i>
Gołąbek modrożółty <i>Russula cyanoxantha</i>
Gołąbek winny <i>Russula xerampelina</i>
Gorczak żółciowy <i>Tylopilus felleus</i>
Koźlarz babka <i>Leccinum scabrum</i>
Koźlarz czerwony <i>Leccinum aurantiacum</i>
Maślak sitarz <i>Suillus bovinus</i>
Maślak zwyczajny <i>Suillus luteus</i>
Maślak żółty <i>Suillus grevillei</i>
Muchomór czerwony <i>Amanita muscaria</i>
Muchomór sromotnikowy <i>Amanita phalloides</i>
Piaskowiec modrzak <i>Gyroporus cyanescens</i>
Pieprznik jadalny <i>Cantharellus cibarius</i>
Płachetka kołpakowata <i>Rozites caperata</i>
Podgrzybek brunatny <i>Xserocomus badius</i>
Podgrzybek zajęczek <i>Xerocomus subtomentosus</i>
Tęgoscór pospolity <i>Scleroderma citrinum</i>
Purchawka chropowata <i>Lycoperdon perlatum</i>
<u>Paprotniki</u>
<u>Gatunki pod ochroną ścisłą</u>
Paprotka zwyczajna <i>Polypodium vulgare</i>
Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>
Widłak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i>

Widłak spłaszczony <i>Diphasiastrum complanatum</i>
<u>Rośliny nasienne</u>
<u>Gatunki pod ochroną ścisłą</u>
Wawrzynek wilczelyko <i>Daphne mezereum</i>
Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i>
Barwinek pospolity <i>Vinca minor</i>
Grzybienie białe <i>Nymphaea alba</i>
Orlik pospolity <i>Aquilegia vulgaris</i>
Śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i>
Rosiczka okrągłolistna <i>Drosera rotundifol</i>
Gnieźnik leśny <i>Neottia nidus-avis</i>
<u>Mszaki</u>
<u>Gatunki pod ochroną częściową</u>
Torfowce <i>Sphagnum sp.</i>
<i>Phagletum sphagletosum</i>
<i>Sphagnum Jallax</i>
<i>Aulacomium palustre</i>
<i>Calliergon cuspidatum</i>
Drabik drzewkowaty <i>Climacium dendroides</i>
<i>Helodium blandowii</i>
<i>Sphagnum capillifolium</i>
<i>Sphagnum recurvum</i>
<i>Sphagnum squarrosum</i>
<i>Sphagnum palustre</i>
<i>Riccia fluitans</i>
<i>Drepanocladus aduncus</i>
<i>Calliergon giganteum</i>
Rokietnik pospolity <i>Pleurozium schreberi</i>
Modrzaczek siny <i>Leucobryum glaucum,</i>
Gajnik lśniący <i>Hyloconium splendens,</i>
Płonnik pospolity <i>Polytrichum commune,</i>

<u>Rośliny nasienne</u>
<u>Gatunki pod ochroną częściową</u>
Cis pospolity <i>Taxus baccata</i>
Porzeczka czarna <i>Ribes nigrum</i>
Kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i>
Bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i>
Bobrek trójlistkowy <u>Menyanthes trifoliata</u>
Konwalia majowa <u><i>Convallaria majalis</i></u>
Przylaszczka pospolita <u><i>Hepatica nobilis</i></u>
Kocanki piaskowe <u><i>Helichrysum arenarium</i></u>
Marzanka wonna <i>Galium odoratum</i>
Rzadkie, zagrożone i cenne rośliny naczyniowe regionu
Czermień błotna <u><i>Calla palustris</i></u>
Wełnianka pochwowata <u><i>Eriophorum vaginatum</i></u>
Wełnianka wąskolistna <u><i>Eriophorum angustifolium</i></u>
Żurawina błotna <u><i>Oxycoccus palustris</i></u>
Turzyca dzubkowata <i>Carex rostrata</i>
Turzyca nitkowata <i>Carex lasiocarpa</i>
Turzyca darniowa <i>Carex cespitosa</i>
Turzyca obła <i>Carex diandra</i>
Starzec błotny <i>Senecio congestus</i>
Tojeść rozesłana <i>Lysimachia nummularia</i>
Gruszczyca jednostronna <i>Orthilia secunda</i>
Mahonia pospolita <i>Mahonia aquifolium</i>
Czerniec gronkowy <i>Actea spicata</i>
Świbka błotna <i>Triglochin palustris</i>
Fiołek błotny <i>Viola palustris</i>

Siedmiopalecznik błotny
Comarum palustre

• **Fauna.**

Określając listę gatunków zwierząt chronionych opierano się na terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2002/2003), inwentaryzacji szczegółowej do Programu (2003), Dokumentacji przyrodniczej do proponowanych rezerwatów „Czermieniowe trzęsawisko” „Przygiełkowe Bagno” (Stańko Świebodzin 1997), waloryzacji przyrodniczej projektowanego użytku ekologicznego „Torfowisko Mosina” (Wołajko, Stańko, Jermaczek Świebodzin 2001), planów ochrony rezerwatów „Bogdaniec I,II,III” (Taxus S.A W-wa 2001, „Bogdanieckie Cisy” (Bieńkowski, Gorzów 2002), Waloryzacja Ornitologiczna Parku Krajobrazowego „Ujście Warty” (Wypychowski K. Gorzów 1999r.) Należy podkreślić, iż wiele grup zwierząt wymaga specjalistycznych badań, w szczególności zaś bezkręgowce, nietoperze. Lista zawiera ważniejsze gatunki oraz potencjalnie występujące. Wykaz gatunków zwierząt podlegających ochronie gatunkowej występujących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bogdaniec:

• **Pijawki**

1. Pijawka lekarska - *Hirudo medicinalis*

• **Mięczaki**

2. Skójka malarska - *Unio pictorum*
3. Skójka gruboskorupowa - *Unio crassus*
4. Szczeżuja wielka - *Anodonta cygnea*
5. Groszkówka rzeczna - *Pisidium amnicum*
6. Groszkówka drobna - *Pisidium supinum*
7. Groszkówka kulista - *Pisidium obtusale*
8. Groszkówka jajowata - *Pisidium henslowanum*
9. Ślimak winniczek - *Helix pomatia* /gatunek nieliczny na terenie N-ctwa Bogdaniec/

• **Owady**

10. Tęcznik - *Calosoma sp.*
11. Biegacz - *Carabus sp.*
12. Ciołek matowy - *Dorcus parallelipedus*
13. Borodziej cieśla - *Ergates faber*
14. Igllica mała - *Nehalennia speciosa*,
15. Straszka północna - *Sympecma braueri*,
16. Czerwończyk nieparek - *Lycaena dispar*
17. Trzmiele - *Bombus sp.*
18. Zmrocznik - *Pergesa sp.*

• **Kraślouste**

19. Minóg rzeczny - *Lampetra fluviatilis* NT /rzeka Witna/

• **Ryby**

20. Sum - *Silurus glanis* – /rzeka Warta/

• **Plazy**

21. Kumak nizinny - *Bobina bombina*

22. Grzebiuszka ziemna	-	<i>Pelobates fuscus</i>
23. Ropucha szara
Mosina”	-	<i>Bufo bufo</i> -Obr.Mosina „Czermieniowe Trzęsawisko”„Torfowisko
24. Ropucha zielona	-	<i>Bufo viridis</i>
25. Ropucha paskówka	-	<i>Bufo calamita</i>
26. Rzekotka drzewna	-	<i>Hyla arborea</i>
27. Żaba jeziorkowa	-	<i>Rana lessonae</i>
28. Żaba wodna	-	<i>Rana esculenta</i> -Obr. Mosina „Czermieniowe Trzęsawisko”
29. Żaba śmieszka	-	<i>Rana ridibunda</i>
30. Żaba moczarowa	-	<i>Rana arvalis</i> - Obr. Mosina „Czermieniowe Trzęsawisko”
31. Żaba trawna	-	<i>Rana temporaria</i> , - Obr.Mosina –
32. Traszka zwyczajna		<i>Triturus vulgaris</i>
33. Traszka grzebieniasta	-	<i>Triturus cristatus</i> NT

• Gady

34. Zaskroniec zwyczajny	-	<i>Natrix natrix</i> -Obr. Mosina „Czermieniowe Trzęsawisko”
35. Żmija zygzakowata	-	<i>Vipera berus</i>
36. Padalec
Mosina”	-	<i>Anquis fragilis</i> - teren całego N-ctwa, m.in. - Obr. Mosina „Torfowisko
37. Jaszczurka zwinka
Mosina”, 132c, 260d,	-	<i>Lacerta agilis</i> - teren całego N-ctwa, - Obr. Mosina „Torfowisko
38. Jaszczurka żyworodna	-	<i>Lacerta vivipara</i> , - Obr. Mosina „Czermieniowe Trzęsawisko”

• Ptaki

1. Bąk	-	<i>Botaurus stellaris</i> – LC
2. Bekas	-	<i>Gallinago gallinago</i>
3. Bekasik	-	<i>Lymnocytes minimus</i> – CR
4. Białorzzytka	-	<i>Oenanthe oenanthe</i>
5. Biegus zmienny	-	<i>Calidris alpina</i> – EN
6. Bielik	-	<i>Haliaeetus albicilla</i> - LC, podlega ochronie strefowej,
7. Błotnik stawowy	-	<i>Circus aeruginosus</i>
8. Błotniak zbożowy	-	<i>Circus cyaneus</i> - VU
9. Bocian biały	-	<i>Ciconia ciconia</i>
10. Bocian czarny	-	<i>Ciconia nigra</i> - podlega ochronie strefowej,
11. Bogatka	-	<i>Parus major</i> , Obr. Mosina „Torfowisko Mosina”
12. Brodziec samotny	-	<i>Tringa ochropus</i> , Obr. Mosina „Torfowisko Mosina”
13. Brodziec łączak	-	<i>Tringa glareola</i>
14. Brzegówka	-	<i>Riparia riparia</i>
15. Brzęczka	-	<i>Locustella luscinioides</i>
16. Cierniówka	-	<i>Sylvia communis</i> , Obr. Mosina „Torfowisko Mosina”
17. Cyranka	-	<i>Anas querquedula</i>
18. Czajka	-	<i>Vanellus vanellus</i>
19. Czeczotka	-	<i>Carduelis flammea</i>
20. Czubatka	-	<i>Parus cristatus</i>
21. Czyż	-	<i>Carduelis spinus</i>
22. Drozd śpiewak	-	<i>Turdus philomelos</i> , Obr. Mosina „Torfowisko Mosina”
23. Droździk	-	<i>Turdus iliacus</i>
24. Dudek	-	<i>Upupa epops</i>
25. Dymówka	-	<i>Hirundo rustica</i>

26.	Dzierzba gąsiorek	-	<i>Lanius collurio</i>
27.	Dzierzba srokosz	-	<i>Lanius excubitor</i>
28.	Dzięcioł czarny	-	<i>Dryocopus martius</i> , Obr.Mosina
29.	Dzięcioł pstry duży	-	<i>Dryocopus major</i> , Obr. Mosina „Torfowisko Mosina”,
30.	Dzięcioł średni	-	<i>Dendrocopos medius</i>
31.	Dzięcioł zielony	-	<i>Picus viridis</i>
32.	Dzięcioł mały	-	<i>Dendrocopos minor</i> , Obr. Mosina „Torfowisko Mosina”,
33.	Dzierlatka	-	<i>Galerida cristata</i>
34.	Dziwonia	-	<i>Carpodacus erythrinus</i>
35.	Dzwoniec	-	<i>Carduelis chloris</i>
36.	Gawron	-	<i>Corvus frugilegus</i>
37.	Gągoł	-	<i>Bucephala clangula</i> - O
38.	Gil	-	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>
39.	Gołąb siniak	-	<i>Columba oenas</i>
40.	Grubodziób	-	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>
41.	Jaskółka dymówka	-	<i>Hirundo rustica</i>
42.	Jaskółka oknówka	-	<i>Delichon urbica</i>
43.	Jastrząb gołębiarz	-	<i>Accipiter gentilis</i> , Obr.Wysoka , Obr.Mosina
44.	Jemiołuszka	-	<i>Bombycilla garrulus</i>
45.	Jer	-	<i>Fringilla montifringilla</i>
46.	Jerzyk	-	<i>Apus apus</i>
47.	Kania czarna	-	<i>Milvus migrans</i> – NT , podlega ochronie strefowej
48.	Kania ruda	-	<i>Milvus milvus</i> – NT, O , podlega ochronie strefowej
49.	Kapturka	-	<i>Sylvia atricapilla</i> , Obr. Mosina „Torfowisko Mosina”,
50.	Kobuz	-	<i>Falco subbuteo</i>
51.	Kokozka wodna	-	<i>Gallinula chloropus</i>
52.	Kopciuszek	-	<i>Phoenicurus ochruros</i>
53.	Kos	-	<i>Turdus merula</i> , Obr. Mosina „Torfowisko Mosina”,
54.	Kowalik	-	<i>Sitta europaea</i> , Obr. Mosina „Torfowisko Mosina”,
55.	Krakwa	-	<i>Anas strepera</i>
56.	Krętogłów	-	<i>Jynx torquilla</i>
57.	Krogulec	-	<i>Accipiter nisus</i>
58.	Kruk	-	<i>Corvus corax</i> – O
59.	Krwawodziób	-	<i>Tringa totanus</i>
60.	Krzyżodziób świerkowy	-	<i>Loxia curvirostra</i>
61.	Kszyk	-	<i>Gallinago gallinago</i>
62.	Kukułka	-	<i>Cuculus canorus</i> , Obr. Mosina „Torfowisko Mosina”,
63.	Kulczyk	-	<i>Serinus serinus</i>
64.	Kwiczół	-	<i>Turdus pilaris</i>
65.	Łabędź krzykliwy	-	<i>Cygnus cygnus</i>
66.	Łabędź niemy	-	<i>Cygnus olor</i>
67.	Łozówka	-	<i>Acrocephalus palustris</i>
68.	Modraszka	-	<i>Parus coeruleus</i> , Obr. Mosina „Torfowisko Mosina”,
69.	Mazurek	-	<i>Passer montanus</i>
70.	Mewa pospolita	-	<i>Larus canus</i>
71.	Mewa śmieszka	-	<i>Larus ridibundus</i>
72.	Muchołówka szara	-	<i>Muscicapa striata</i>
73.	Muchówka żałobna	-	<i>Ficedula hypoleuca</i>
74.	Mysikrólik	-	<i>Regulus regulus</i>
75.	Myszołów włochaty	-	<i>Buteo lagopus</i>
76.	Myszołów zwyczajny	-	<i>Buteo buteo</i>
77.	Nurogęs	-	<i>Mergus merganser</i>
78.	Orlik krzykliwy	-	<i>Aquila pomarina</i> , - LC , podlega ochronie strefowej
79.	Paszkot	-	<i>Turdus viscivorus</i>

80.	Pełzacz leśny	-	<i>Certhia familiaris</i> , Obr. Mosina „Torfowisko Mosina”,
81.	Pełzacz ogrodowy	-	<i>Certhia brachydactyla</i>
82.	Perkozek	-	<i>Tachybaptus ruficollis</i>
83.	Perkoz zauszniak	-	<i>Podiceps nigricollis</i>
84.	Perkoz dwuczuby	-	<i>Podiceps cristatus</i>
85.	Perkoz rdzawoszyi	-	<i>Podiceps griseigena</i>
86.	Piecuszek	-	<i>Phylloscopus trochilus</i>
87.	Piegiża	-	<i>Sylvia curruca</i>
88.	Pierwiosnek	-	<i>Phylloscopus collybita</i> , Obr. Mosina „Torfowisko Mosina”,
89.	Pleszka	-	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>
90.	Pliszka siwa	-	<i>Motacilla alba</i>
91.	Pliszka żółta	-	<i>Motacilla flava</i>
92.	Płaskonos	-	<i>Anas clypeata</i>
93.	Podgorzałka	-	<i>Aythya nyroca</i>
94.	Pokląskwa	-	<i>Saxicola rubetra</i>
95.	Pokrzewka cierniówka	-	<i>Sylvia communis</i>
96.	Pokrzewka czarnołbista	-	<i>Sylvia atricapilla</i>
97.	Pokrzewka jarzębata	-	<i>Sylvia nisoria</i>
98.	Pokrzewka ogrodowa	-	<i>Sylvia borin</i>
99.	Pokrzywnica	-	<i>Prunella modularis</i>
100.	Potrzeszcz	-	<i>Emberiza calandra</i>
101.	Potrzos	-	<i>Emberiza schoeniclus</i> , Obr. Mosina „Torfowisko Mosina”,
102.	Przepiórka	-	<i>Coturnix coturnix</i>
103.	Puchacz	-	<i>Bubo bubo</i> -NT, podlega ochronie strefowej
104.	Pustułka	-	<i>Falco tinnunculus</i>
105.	Puszczyk	-	<i>Strix aluco</i>
106.	Pójdźka	-	<i>Athene noctua</i>
107.	Płomykówka	-	<i>Tyto alba</i>
108.	Raniuszek	-	<i>Aegithalos caudatus</i>
109.	Remiz	-	<i>Remiz pendulinus</i>
110.	Rokitniczka	-	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>
111.	Rudzik	-	<i>Erithacus rubecula</i> , Obr. Mosina „Torfowisko Mosina”,
112.	Rybitwa czarna	-	<i>Chlidonias niger</i>
113.	Rybitwa zwyczajna	-	<i>Sterna hirundo</i>
114.	Rybołów	-	<i>Pandion haliaetus</i> - VU, podlega ochronie strefowej
115.	Sierpówka	-	<i>Streptopelia decaocto</i>
116.	Sieweczka rzeczna	-	<i>Charadrius dubius</i>
117.	Sikora bogatka	-	<i>Parus major</i>
118.	Sikora czarnogłowa	-	<i>Parus montanus</i>
119.	Sikora czubatka	-	<i>Parus cristatus</i>
120.	Sikora modra	-	<i>Parus caeruleus</i>
121.	Sikora sosnówka	-	<i>Parus ater</i>
122.	Sikora uboga	-	<i>Parus palustris</i>
123.	Skowronek borowy (lerka)	-	<i>Lullula arborea</i>
124.	Skowronek polny	-	<i>Alauda arvensis</i>
125.	Słowik rdzawy	-	<i>Luscinia megarhynchos</i>
126.	Słowik szary	-	<i>Luscinia luscinia</i>
127.	Sowa uszata	-	<i>Asio otus</i>
128.	Strzyżyk	-	<i>Troglodytes troglodytes</i> , Obr. Mosina „Torfowisko Mosina”,
129.	Sójka	-	<i>Garrulus glandarius</i> , Obr. Mosina „Torfowisko Mosina”,
130.	Szczygieł	-	<i>Carduelis carduelis</i>
131.	Szpak	-	<i>Sturnus vulgaris</i>
132.	Świergotek drzewny	-	<i>Anthus trivialis</i>
133.	Świergotek łąkowy	-	<i>Anthus pratensis</i>

134. Świstun	- <i>Anas penelope</i> - CR
135. Trzciniak	- <i>Acrocephalus arundinaceus</i>
136. Trzcinniczek	- <i>Acrocephalus scirpaceus</i>
137. Trzmielojad	- <i>Pernis apivorus</i>
138. Trznadel	- <i>Emberiza citrinella</i>
139. Turkawka	- <i>Streptopelia turtur</i>
140. Wilga	- <i>Oriolus oriolus</i>
141. Wróbel	- <i>Passer domesticus</i>
142. Uhla	- <i>Melanita fusca</i>
143. Zaganiacz	- <i>Hippolais icterina</i>
144. Zięba	- <i>Fringilla coelebs</i> , Obr. Mosina „Torfowisko Mosina”,
145. Zimorodek	- <i>Alcedo atthis</i> , Obr. Mosina ZPK ”Jezioro Wielkie”,
146. Żuraw	- <i>Grus grus</i> – O , Obr. Mosina

• **Ssaki** - **Mammalia**

1. Bóbr	- <i>Castor fiber</i> - O –och
2. Borowiec wielki	- <i>Nyctalus noctula</i>
3. Gacek wielkouch	- <i>Plecotus auritus</i>
4. Gronostaj	- <i>Mustela erminea</i>
5. Jeż zachodni	- <i>Erinaceus europaeus</i>
6. Karlik malutki	- <i>Pipistrellus pipistrellus</i>
7. Karlik większy	- <i>Pipistrellus nathusii</i>
8. Kret europejski	- <i>Talpa europaea</i>
9. Łasica łąska	- <i>Mustela nivalis</i>
10. Mroczek późny	- <i>Eptesicus serotinus</i>
11. Nocek duży	- <i>Myotis myotis</i>
12. Nocek rudy	- <i>Myotis daubentoni</i>
13. Nocek wąsatek	- <i>Myotis mystacinus</i>
14. Ryjówka aksamitna	- <i>Sorex araneus</i>
15. Ryjówka malutka	- <i>Sorex minutus</i>
16. Rzęsorek rzeczek	- <i>Neomys fodiens</i>
17. Smużka leśna	- <i>Sicista betulina</i>
18. Wiewiórka	- <i>Sciurus vulgaris</i>
19. Wydra	- <i>Lutra lutra</i>

Poniżej przedstawiono gatunki zwierząt, które występują na terenie Nadleśnictwa Bogdaniec i zostały wymienione w załącznikach do **Dyrektywy Rady 79/409/EWG** z dnia 2 kwietnia 1979r. tzw. Dyrektywy Ptasiej i **Dyrektywy Rady 92/43/EWG** z dnia 21 maja 1992r. tzw. Dyrektywy Siedliskowej.

1. Gatunki ptaków:

- zimorodek
- brodziec samotny
- cierniówka
- żuraw
- bocian czarny
- dzięcioł czarny
- bocian biały
- bielik

2. Inne gatunki zwierząt:

- minóg rzeczny;

- **Ochrona strefowa zwierząt chronionych.**

Miejsca rozrodu i regularnego przebywania niektórych ptaków i gadów podlegają ochronie zgodnie z Rozporządzeniem MŚ z dnia 26 września 2001 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Na terenie Nadleśnictwa Bogdaniec wyznaczono 8 stref o łącznej pow. **441,92 ha** w tym strefa ścisła – 97,03 ha oraz strefa częściowa – 344,89 ha, są to:

- bielik – 4 strefy,
- bocian czarny – 4strefa,

Strefy ochronne zostały utworzone z mocy Rozporządzenia Nr 7 Wojewody Gorzowskiego z dnia 16 lipca 1995 r., a także Decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody z dn. 12.03.2002r.

W strefach ochronnych zabrania się w odległości do 100 m (200m – bielik) od miejsca gniazdowania (strefa ochrony ścisłej) w okresie całego roku, a w odległości 500 m od miejsca gniazdowania (strefa ochrony częściowej) w okresie od dnia 1 marca do dnia 31 sierpnia (1 stycznia do dnia 31 lipca – bielik):

- wycinania drzew i krzewów;
- prowadzenia robót melioracyjnych;
- wznoszenia obiektów, urządzeń i instalacji oraz wykonywania innych prac mających wpływ na ochronę miejsc rozrodu i regularnego przebywania tych zwierząt;
- przebywania ludzi bez zgody.

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród tworów, w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe, jaskinie.

Na terenie Nadleśnictwa Bogdaniec znajdują się 4 uznanych pomników przyrody, są to:
Dbs – (3 drzewa, w tym jedna grupa 2 drzew); Akacja – (1 drzewo); Wiąz –(1 drzewo)

POMNIK PRZYRODY Dąb szypułkowy (*Quercus rober*) ok. 25 m wysokości ; 640 cm obwodu, wiek ok. 200 lat

Akt prawny: Rozporządzenie Wojewody Lubuskiego z dnia 19 maja 2006r. (Dz.Urząd. nr 46)

Lokalizacja : Gmina Witnica Leśnictwo Nowiny oddz 263ax.

POMNIK PRZYRODY Robinia akacjowa (*robinia pseudoacacia*) ok. 27 m wysokości ; 320 cm obwodu, wiek ok. 180 lat

Akt prawny: Rozporządzenie Wojewody Lubuskiego z dnia 19 maja 2006r. (Dz.Urząd. nr 46)

Lokalizacja : Gmina Lubiszyn Leśnictwo Tarnów oddz. 107d.

POMNIK PRZYRODY Dąb szypułkowy (*Quercus rober*) Skupienie drzew -2

Ok. 32 m wysokości ; 370 cm i 630 cm obwodu, wiek ok. 250 lat

Akt prawny: Rozporządzenie Wojewody Lubuskiego z dnia 19 maja 2006r. (Dz.Urząd. nr 46)

Lokalizacja : Gmina Witnica Leśnictwo Ustronie oddz. 192b.

POMNIK PRZYRODY Dąb szypułkowy (*Quercus rober*) ok. 30 m wysokości ; 330 cm obwodu,
Akt prawny: Rozporządzenie Wojewody Lubuskiego z dnia 19 maja 2006r. (Dz.Urząd. nr 46)
Lokalizacja : Gmina Bogdaniec Leśnictwo Motylewo oddz. 237 h.

POMNIK PRZYRODY Wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*) 24 m wysokości ; 485 cm obwodu, wiek ok. 250 lat
Akt prawny: Rozporządzenie Wojewody Lubuskiego z dnia 19 maja 2006r. (Dz.Urząd. nr 46)
Lokalizacja : Gmina Witnica Leśnictwo Łąkomin oddz. 162 o.

Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nie użytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńca itp. Są to często miejsca z urozmaiconą i rzadką florą gdzie znajdują miejsce bytowania i rozrodu cenne gatunki zwierząt.

Na terenie Nadleśnictwa Bogdaniec utworzono **1 użytek ekologiczny „TORFOWISKO MOSINA”** – Rozporządzenie Wojewody Lubuskiego nr 5 z dnia 25.03.2002 r. (Dz.Urz. nr 44 poz. 554), na łącznej powierzchni **15,81 ha**, na terenie Leśnictwa Mosina oddz. 187j, 207 c.

Ochrona w/w obiektu polega głównie na zachowaniu istniejących stosunków wodnych bądź utrzymać kiedyś istniejących (np. poprzez nie udrażnianie rowów melioracyjnych). Nie ma więc w ich sąsiedztwie cięć rębnych.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy wyznacza się w celu ochrony terenów ważnych dla flory i fauny oraz wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego dla zachowania jego wartości estetycznych.

Na terenie Nadleśnictwa Bogdaniec istnieje jeden Zespół Przyrodniczo Krajobrazowy utworzony Uchwałą Nr XXIX/228/2002r. Rady Miejskiej Witnicy z dn. 14 marca 2002r. o ogólnej pow. 3 768 ha, /w tym pow. gruntów Nadleśnictwa Bogdaniec 3593,81ha/.

Zespół pod nazwą „Jezioro Wielkie” tworzy zwarty obszar lasów wraz z jeziorem Wielkim i występującymi na tym terenie bagnami, rzadkimi i chronionymi gat. roślin i zwierząt, a także wartości historycznych.

Celem ochrony zespołu jest zachowanie w stanie naturalnym krajobrazu jeziora Wielkiego jak również przyległych jezior, oraz otaczających jeziora lasów wraz z florą i fauną dla potrzeb dydaktycznych, turystycznych, naukowych i wypoczynkowych w estetycznie utrzymanym krajobrazie.

Gospodarstwo specjalne

Zgodnie z § 174 instrukcji urządzania lasu oraz ustaleniami I KTG do gospodarstwa tego zaliczono lasy, które pełnią funkcje pozaprodukcyjne, w większości są to drzewostany wyłączone z użytkowania rębego, a wykonywane zabiegi uzależnione są potrzebami przyrodniczymi. Do gospodarstwa specjalnego zaliczono:

- Rezerwaty przyrody;
- Drzewostany stanowiące otuliny rezerwatu;
- Lasy na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych;

- Lasy stanowiące otuliny pow. badawczych i doświadczalnych;
- Lasy stanowiące drzewostany zachowawcze;
- Lasy stanowiące ostoje zwierząt chronionych w tym: objęte kategoriami ochronności;
- Lasy cenne przyrodniczo w strefie źródeł
- Lasy w strefie ujęć wody;
- Drzewostany na siedliskach bagiennych i mokrych
- Lasy przeznaczone do masowego wypoczynku;
- Miejsce pamięci (cmentarz protestancki);
- Lasy stanowiące stanowiska archeologiczne;
- Lasy stanowiące otuliny szkółki;
- Lasy stanowiące rezerwę drzewną;
- Lasy stanowiące otulinę P.N. „Ujście Warty” ;
- Lasy stanowiące współwłasność SP i osób fizycznych;
- Drzewostan stanowiący otulinę drzewa doborowego;

Lasy zaliczone do gospodarstwa specjalnego zajmują łącznie w Nadleśnictwie Bogdaniec 985,90 ha, co stanowi 4,9 % powierzchni leśnej.

Lasy ochronne

Ze względu na pełnienie wielu funkcji pozaprodukcyjnych zgodnie z Ustawą o lasach, niektóre lasy Nadleśnictwa Bogdaniec zaliczono do ochronnych. Gospodarka w nich podlega pewnym ograniczeniom lub nie prowadzi jej się tam wcale. Poniższa tabela przedstawia podział grup funkcji lasu (powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona).

Grupy funkcji lasu Nadleśnictwa Bogdaniec:

Lp	Kategoria ochronności	Bogdaniec	Wysoka	Mosina	N-ctwo
		powierzchnia w ha			
1	Lasy wodochronne	810,35	194,34	1586,72	2591,41
2	Lasy wodochronne w gr. miast	8,70	-	38,90	47,60
3	Lasy wodochronne wokół miast	559,25	397,44	-	956,69
4	Lasy stanowiące ostoje zwierząt	79,02	-	464,07	543,09
5	Lasy stanowiące ostoje, wodochronne i wokół miast	-	26,92	-	26,92
6	Lasy stanowiące ostoje, wokół miast	-	53,74	-	53,74
7	Lasy na stałych pow. badawczych i doświadczalnych	1,11	-	-	1,11
8	Lasy na stałych pow. badawczych i doświadcz., wokół miast	0,87	-	-	0,87
9	Lasy położone w granicach miast	329,78	-	57,12	386,90
10	Lasy położone w granicach miast - wodochronne	1,77	-	-	1,77
11	Lasy położone wokół miast	3180,21	3369,31	-	6549,52
12	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	-	-	7,09	7,09
13	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, wokół miast	12,42	-	-	12,42
14	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, wodochronne i położone wokół miast	6,37	-	-	6,37
	RAZEM	4989,85	4041,75	2153,90	11185,50

INNE FORMY OCHRONY PRZYRODY

1. Nadleśnictwo Bogdaniec w strukturach korytarzy ekologicznych.

Zjawisko degradacji przyrody przez jej dzielenie na izolowane obszary znane jest od dawna. Chcąc przeciwdziałać temu niekorzystnemu zjawisku stworzono koncepcję łączenia stosunkowo dobrze zachowanych i względnie bogatych ekosystemów korytarzami ekologicznymi. Korytarze te powinny służyć do migracji organizmów obdarzonych zdolnościami ruchowymi lub powolnemu przenoszeniu genów i osobników pozbawionych tych zdolności. Tereny Nadleśnictwa Bogdaniec stanowią integralną część systemu korytarzy ekologicznych. Są to:

- Krajowa Sieć Ekologiczna ECONET - PL - polska część Europejskiej Sieci Ekologicznej EECONET- European Ecological Network (Koncepcja EECONET- POLSKA, Liro i in 1995).
- Wojewódzka Sieć Korytarzy Ekologicznych - Ekologiczny System Obszarów Chronionych (Koncepcja korytarzy ekologicznych w Województwie Gorzowskim, Agapow i in. 1997).
- Korytarze ekologiczne lokalne.

Struktury te wzajemnie się nakładają. Wojewódzka Sieć Korytarzy Ekologicznych oraz korytarze lokalne są rozwinięciem i uszczegółowieniem Krajowej Sieci Ekologicznej.

Głównym celem utworzenia **ECONET-PL (EECONET)** jest zintegrowanie obszarów chronionych lub potencjalnie przewidzianych do ochrony w jeden spójny system. Sieć ekologiczną tworzą:

- obszary węzłowe
 - biocentra
 - strefy buforowe
- korytarze ekologiczne
- obszary wymagające unaturalnienia.

Obszary węzłowe są to jednostki ponadekosystemalne wyróżniające się z otoczenia bogactwem ekosystemów, dużą różnorodnością gatunkową oraz wielością form krajobrazowych i siedliskowych. Są to także ostoje dla gatunków rodzimych i wędrownych w tym zwłaszcza zagrożonym wyginieciem. Wielkość obszarów węzłowych nie może być mniejsza niż 500 ha. Korytarze ekologiczne są to struktury przestrzenne umożliwiające rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami węzłowymi oraz terenami przylegającymi do nich. W ramach ECONET - PL w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa wyróżniono:

Węzłowy **Obszar Dolnej Warty-4M** o znaczeniu międzynarodowym. Obszar ten obejmuje zalewane tereny w dolnym biegu Warty z dużymi terenami zalewowych łąk i torfowisk niskich oraz fragmentami zbiorowisk łągowych i kserotermicznych. Obszar ten stanowi międzynarodowej rangi ostoję ptactwa wodnego i błotnego. Stwierdzono tu występowanie 3 gatunków roślin zagrożonych w Europie, 5 gatunków zagrożonych w Polsce, 1 gatunku rzadkiego i kilku innych regionalnie rzadkich gatunków (m.in. storczyków). Stwierdzono też występowanie 1 bardzo rzadkiego (E) gatunku ślimaka lądowego. Znajduje się tu ważne zimowisko nietoperzy, ostoja ptaków o międzynarodowym znaczeniu, Park Narodowy „Ujście Warty”, Park Krajobrazowy „Ujście Warty”. W obrębie tego obszaru wyznaczono 3 biocentra, obejmujące najcenniejsze tereny zalewowe i odcinki skarpy z roślinnością kserotermiczną.

Dla osiągnięcia tych samych celów utworzono Wojewódzką Sieć Korytarzy Ekologicznych, która wraz z terenami dawnego województwa gorzowskiego i województw ościennych oraz Niemiec tworzy Ekologiczny System Obszarów Chronionych (ESOCH). Na sieć składają się:

- korytarze główne (tranzytowe) - pradolina rzeki Warty, Odry - rola ponadregionalna;
- korytarze wewnętrzne - odnogi korytarzy głównych, doliny małych rzek, obniżenia terenowe, ciągi zadrzewień, w celu lepszego zobrazowania wartości wyróżnia się lokalne korytarze wewnętrzne;
- węzły ekologiczne - łącznik kilku korytarzy ekologicznych lub korytarzy i cennych przyrodniczo obszarów.

Korytarze ekologiczne lokalne uszczegóławiają sieć korytarzy w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bogdaniec, są to:

- dolina rzeki Witnej;
- dolina rzeki Scieniawicy;
- dolina rzeki Kłodawki;
- dolina rzeki Myśli;
- dolina strumienia Bogdanki;

2. Przyroda Nadleśnictwa Bogdaniec na tle przepisów Unii Europejskiej.

Nie wszystkie obowiązujące w państwach Unii Europejskiej przepisy z zakresu ochrony środowiska, a w szczególności ochrony przyrody są w Polsce obowiązujące. Zgodnie z zapisami Konstytucji RP ratyfikowane przez nasz kraj konwencje (m.in. Wspólnoty Europejskiej dotyczące przyrody), stają się obowiązującym prawem. Polska w maju 2004r. przystąpiła do Unii Europejskiej. W szczególności dotyczy to:

- **Dyrektywa Rady 79/409/EWG** z dnia 2 kwietnia 1979r. tzw. **Dyrektywa Ptasia**. **Dyrektywa Rady 92/43/EWG** z dn. 21 maja 1992r. tzw. **Dyrektywa Siedliskowa**; Realizacja celów w/w Dyrektyw ściśle połączona jest z programem Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.

Zestawienie powierzchni lasów poszczególnych obszarów Natura 2000 leżących na terenie Nadleśnictwa Bogdaniec

Obszar Specjalnej Ochrony PLC 080001 - Ujście Warty

obręb Bogdaniec			obręb Wysoka			obręb Mosina		
pow. leśna	pow. nieleśna	pow. razem	pow. leśna	pow. nieleśna	pow. razem	pow. leśna	pow. nieleśna	pow. razem
48,34	1,29	49,63	0	0	0	54,98	2,62	57,60

Obszar o Znaczeniu Wspólnotowym PLB 320015 Ostoja Witnicko-Dębniańska

obręb Bogdaniec			obręb Wysoka			obręb Mosina		
pow. leśna	pow. nieleśna	pow. razem	pow. leśna	pow. nieleśna	pow. razem	pow. leśna	pow. nieleśna	pow. razem
4992,31	77,62	5069,94	209,13	1,46	210,59	6880,88	200,50	7081,38

ogółem obszary	5040,64	78,91	5119,57	209,13	1,46	210,59	6935,86	203,12	7138,98
----------------	---------	-------	---------	--------	------	--------	---------	--------	---------

pow. leśna	pow. nieleśna	razem
12185,63	283,49	12469,14

